بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار
ژمارە (٤) ساڵی ٢٠٠٩

یاسای ژمارە (٢) ی ساڵی ٢٠٠٩
یاسای هەموارکردنی چوارەمی یاسای هەڵبژاردنی ئه نجومەنی نیشتمانی کوردستان ـ عیراق
ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو

به پێی برگەی (١) ی ماددەی (١٠) ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموارکراو و دوای ئەوەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق زۆربەی زۆری ئەو پێشنیارانەی لە بریاری ژمارە (٣) ساڵی ٢٠٠٩ دا کردبومان بۆی بە هەند وەرگرت لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٢) لە ٢٥ /٣/٢٠٠٩ بریارماندا به دەرکردنی:

یاسای ژمارە (٢) ی ساڵی ٢٠٠٩
یاسای هەموارکردنی چوارەمی یاسای هەڵبژاردنی ئه نجومەنی نیشتمانی کوردستان ـ عیراق
ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو

ماددەی یەکەم:

یەکەم: (پەرلەمانی کوردستان ـ عیراق) شوێنی (ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان– عیراق), دەگرێتەوە کە لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراوو یاسا کارپێکراوەکان لە هەرێمدا هاتووە.

دووەم: گشت ئەو زاراوەو دەستەواژانەی لەم یاسایەو ئەو یاسایانەدا هاتوون کە لە هەرێمدا کاریان پێدەکرێ, هەموار دەکرێن بە جورێ کە رێك بکەوێ لەگەڵ ئەو هەموارکردنەی لەبڕگە (یەکەمی) سەرەوەدا هاتووە.

ماددەی دووەم:

مادەی چواردەم لە یاساکە پووچەڵ دەکرێتەوە.

ماددەیسێیەم:

بڕگەی (٢) لە ماددەی (بیست ویەك) ئەم یاسایە هەموار دەکرێ و بەم جۆرەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

"٢- شیاوی تەواو بێت (کامل الاهلیە) و بیست و پێنج ساڵی لە تەمەن تەواو کردبێت."

ماددەی چوارەم:

بڕگەی (١) لە ماددەی (بیست و دوو) ئەم یاسایە هەموار دەکرێ و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە:

هەر قەوارەیەکی سیاسی لە کوردستانی - عیراق بۆی هەیە لیستێکی تایبەت بە خۆی پێشکەش بکات کە ناوی پاڵێوراوەکانی لەسەر ئاستی کوردستان- عیراق تیابێ, بەمەرجێ رێژەی ژن لە ٣٠٪ کەمتر نەبێ وزنجیرەی ناوەکان بە جۆرێ رێك بخا ئەم رێژەیەی ژنان دەستەبەر بکات, بەمەرجێ ژمارەی پاڵێوراوان لەهەر لیستێکی هەڵبژاردن لە سێ کەمتر نەبێت."

ماددەی پێنجەم:

ماددەی (چل و شەشەم) ئەم یاسایە هەموار دەکرێ و بەم جۆرە دەخوێندرێتەوە:

پەرلەمان یەکەمین دانیشتنی لەماوەی (دە) رۆژدا دوای دەرچوونی مەرسوومی هەرێمی بۆ بانگهێشت کردنی سازدەدا و لەکاتی دەرنەچوونی بانگهێشتەکە بۆی، ئەوا لە رۆژی دوای کۆتایی ئەم ماوەیە کۆدەبێتەوە.

مادەی شەشەم:

ماددەی (چل و نۆیەم) ئەم یاسایە هەموار دەکرێ و بەم جۆرە دەخوێندرێتەوە:

یەکەم: پەرلەمان لەدانیشتنی یەکەمی دا وادەی دەورەکانی بەستنی دەست نیشان دەکات، بەمەرجێ ساڵانە لە دوو دەورە کەمتر نەبێ.

دووەم: سەرۆکی پەرلـەمان یان چەند ئەندامێك ژمارەیان لـە سێیەکی ئەندامانی کەمتر نەبێ بۆیان هەیە بانگهێشتی پەرلـەمان بکەن بۆ کۆبوونەوەی نائاسایی و کۆبوونەکە تەنیا سەیری ئەو بابەتانە دەکات کە لـە بانگهێشتەکەدا دیار کراون.

سێیەم: سەرۆك بۆی هەیە لـەسەر داوای سەرۆکی هەرێم یاخود سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران بانگهێشت بۆ بەستنی دانیشتنێکی نائاسایی بکات, لـە کاتی پێویستدا.

چوارەم: ئەو خولـەی بودجەی گشتی هەرێم دەخرێتە روو لـە پەرلـەمان تاکو پەسەند نەکرێت کۆتایی پێ نایەت.

ماددەی حەفتەم:

ماددەی هەژدەمی زێدەکراو بە سێیەم هەموارکردنی یاساکە هەمواردەکرێ ودەبێتە (ماددەی شەشەم-دووبارە) وبەم شێوەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

ماددەی شەشەم (دووبارە):

یەکەم: (کۆمسیۆنی بالآی سەربەخۆ بۆ هەلـبژاردنەکانی عیراقی شوێنی (دەستەی بالآ بۆ هەلـبژاردنەکانی پەرلـەمانی کوردستان-عیراق) دەگرێتەوە, کە لـەم یاسایەدا هاتووە بۆ سەرپەرشتیکردنی هەلـبژاردنەکانی خولی هەلـبژاردنی سێ یەمی پەرلـەمان وبەرێوەبردنی، بەپێ ی برگەی (٤)ی ماددەی(٢) یاسای کۆمیسیۆنی بالآی هەلـبژاردن ژمارە (١١)ی سالـی ٢٠٠٧.

دووەم: کۆمسیۆنی بالآ بۆی هەیە ئەو پەیڕەوو رێنماییە تایبەتیانەی خۆی لـەسەر هەلـبژاردنەکانی پەرلـەمانی کوردستان-عیراق جێبەجێ بکا بەجۆرێ ناکۆك نەبن لـەگەل حوکمەکانی لـەم یاسایەدا هاتووە."

سێیەم: کۆمیسیۆنی بالآی سەربەخۆی هەلـبژاردنەکان دەروانێتە ئەو ناکۆکی و نارەزاییانە کەلـەکاتی ئامادەکردن و جێبەجێکردنی رێکارەکانی هەلـبژاردنەکان روویانداوە.

چوارەم: دەستەیەکی دادوەری لـە دادگای پێداچوونەوەی هەرێمی کوردستان ـ عیراق پێکدێت لـەسێ دادوەری تەرخان نەکراو (غیر متفرغ) بۆ روانین لـەو تانوتانەی کەبۆی رەوانە کراوە لـەلایەن دەستەی هەلـبژاردنەکان یاخود کەسەکان یان قەوارە زیان لـێکەوتووەکان لـەئەنجامی بڕیارەکانی کۆمیسیۆن و ئەو بڕیارانەشی بنبڕ دەبێت.

مادده‌ی هه‌شته‌م:

ئه‌م مادده‌یه بۆ یاساكه زێده ده‌كرێ و بۆی ده‌بێته مادده‌ی (سی وشه‌ش/دووباره):

" مادده‌ی سی وشه‌شه‌م: (دووباره)

یه‌كه‌م: پێنج كورسی ته‌رخان ده‌كرێ بۆ كلدان سریان ئاشووری كه پالێوراوانی ئه‌و پێكهاتانه كێبڕكیی له‌سه‌ر ده‌كه‌ن.

دووه‌م: پێنج كورسی ته‌رخان ده‌كرێ بۆ توركمان كه پالێوراوانی ئه‌و پێكهاته‌یه كێبڕكیی له‌سه‌ر ده‌كه‌ن.

سێیه‌م: یه‌ك كورسی ته‌رخان ده‌كرێ بۆ ئه‌رمه‌ن كه پالێوراوانی ئه‌و پێكهاته‌یه كێبڕكیی له‌سه‌ر ده‌كه‌ن.

چواره‌م: ده‌نگده‌رانی ئه‌و پێكهاتانه‌ی باسكران پالێوراوی پێكهاته‌كه هه‌ڵده‌بژێرن."

مادده‌ی نۆیه‌م:

ئه‌م مادده‌یه بۆ یاساكه زێده ده‌كرێ و بۆی ده‌بێته مادده‌ی (پازده‌م/دووباره):

"**مادده‌ی پازده‌م:** (دووباره)

ده‌سته‌واژه‌ی (تۆماری ده‌نگده‌ران) شوێنی ده‌سته‌واژه‌ی (خشته‌كانی هه‌ڵبژاردن) ده‌گرێته‌وه له هه‌ر شوێنه‌كی ئه‌م یاسایه‌دا هاتبێت."

مادده‌ی ده‌یه‌م:

هاووڵاتیانی هه‌رێمی كوردستان ئه‌وانه‌ی نیشته‌جێن له‌ده‌ره‌وه‌یدا مافی به‌شداری كردنیان له هه‌ڵبژاردنه‌كانی په‌رله‌مانی كوردستان ـ عیراقدا هه‌یه.

مادده‌ی یازده‌م:

پرۆسه‌ی ده‌نگدانی كارمه‌ندانی هێزه‌كانی ئاسایش و ناوخۆ پاسه‌وانی هه‌رێم(پێشمه‌رگه) و سوپاو كارمه‌ندانی نه‌خۆشخانه‌كان و چاكسازییه‌كان و نه‌خۆشه‌كان و به‌ندكراوه‌كان له‌بنكه‌كانی ده‌نگدانی تایبه‌ت ده‌سته‌ی كۆمیسیۆنی باڵای سه‌ربه‌خۆی هه‌ڵبژاردنه‌كان به‌هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ وه‌زاره‌ته‌كانی تایبه‌تمه‌ند ده‌ستنیشان ده‌كات به‌مه‌رجی به‌ر چل و هه‌شت كاتژمێر له‌كاتی ئه‌نجامدانی هه‌ڵبژاردنه‌كان بكرێ.

مادده‌ی دوازده‌م:

پێویسته ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانو لایه‌نه په‌یوه‌ندیداره‌كان حوكمه‌كانی ئه‌م یاسایه جێبه‌جێ بكه‌ن.

ماددەی سێزدەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی (٢٠٠٩/٣/٢٥)وە جێبەجێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائعی کوردستان) دا بلاَودەکرێتەوە.

مسعود بـارزانـــــی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان ـ عێراق

هەولێر

١٠/ نەورۆز/ ٢٧٠٩ ی کوردی

٣ / ربیع الثانی / ١٤٣٠ ی کۆچی

٣٠/ ئادار/ ٢٠٠٩ ی زایینی